

Да ли у властитим колекцијама имате књиге – духове? Аутор ових редова посједује два таква романа – “Расуло” Боре Ћосића и “Уклетог Србијанца” Ивана Ивановића. Није вам јасно како било које литерарно остварење може да постоји у оваквом облику? Објашњење је просто. Ријеч је о дјелима чије штампање потврђују и сами аутори, али Ћосић тврди да је комплетан тираж “Расула” одмах након тога запаљен, док је Ивановић убијеђен да су готово сви примјерци “Уклетог Србијанца” заплијењени.

Уколико се њих пита, није било шансе да радознали читалац дође до ових романа, чак и ако потегне везе и познанства, а камоли да их купи у обичним књижарама. Очигледно, постоје изузеци од тог правила, јер је пискарало које се осврће на ове случајеве управо на такав начин дошло до сопствених примјерака.

Од уображености до аутошовинизма

Оба актера те саге сада су времешни, пошто је Ћосић рођен 1932, а Ивановић 1936. Највећи дио живота провели су у Београду. Ту престаје сличност међу њима, а осим естетских и стилских разлика, дијеле их и политичке конотације, будући да је Ћосић цијењен у круговима грађанске левнице, а Ивановић поштован међу људима националне и десне оријентације.

Рану фазу Ћосићевог стваралаштва обиљежио је луцидни роман “Улога моје породице у свјетској револуцији”, којем је заслужено додијељена НИН-ова награда 1969. Међутим, од шашавих и авангардних, позитивних димензија овог кратког дјела, Ћосић је прешао пут до ужасне претенциозности крајем осамдесетих, када објављује испразног “Доктора

Писци, политика и лажи - књиге које (ни)су завршиле у пламену и бункеру

Пише: Саша Бижић
четвртак, 21 децембар 2017 13:00

Крлежу”.

Ипак, још се није нашао на стваралачком и људском минимуму. То ће му се десити у освит ратова на простору бивше Југославије, када је, убијећен да је балкански Марсел Пруст, написао “Расуло”. Рукопис је предао сарајевској издавачкој кући “Свјетлост”, али у априлу 1992. већ је почео хаос у Босни и Херцеговини, па нико више није имао воље да извјештава Ћосића о судбини његовог романа.

Писци, политика и лажи - књиге које (ни)су завршиле у пламену и бункеру

Пише: Саша Бижић

четвртак, 21 децембар 2017 13:00
